

JAARVERSLAG 1991 VAN DE VERENIGING 'MAARN- MAARSBERGEN' NATUURLIJK

Algemeen

Het jaar 1991 is weer een druk jaar geweest en had een dramatische verloop. Op 8 november overleed geheel onverwacht onze vice-voorzitter mr. drs. J. G. Bijleveld, hetgeen een onherstelbaar verlies is voor onze vereniging. Velen van u hebben door uw bliken van medeleven uw waardering voor hetgeen hij voor de vereniging in ons dorp gedaan heeft getoond. Wij trachten in zijn geest het verenigingswerk voort te zetten.

In het kalenderjaar 1991 vergaderde het bestuur zes maal. De jaarvergadering werd op 10 april gehouden in het dorps huis 'De Twee Marken'. Op deze avond stelden de bestuursleden mevrouw A. Lootsma en de heer M. Lerk zich herkiesbaar, zij werden terstond weer herkozen.

De bestuurssamenstelling is als volgt:

C. Breedveld-Jol: voorzitter

J. G. Bijleveld: vice-voorzitter

D. J. B. Bruinsma: eerste secretaris

J. A. H. M. Wiersma-Traag: tweede secretaris

M. P. A. Kossen-Smith: penningmeester

C. van Lambalgen: coördinator excursies en landschapsbeleid

A. Lootsma: lid

M. Lerk: lid

A. Donker: lid

Het aantal leden d.w.z. het aantal huishoudens dat bij onze vereniging is ingeschreven bedroeg per 31 december 1991: 350

De volgende lezingen werden in 1991 gehouden:

15 februari	'De Grebbelinie; reservaat of monument' dia lezing door de heer J. Lagerwey
15 maart	'Onze Marterachtigen' dia-lezing door de heer S. Broekhuizen
10 april	'Van Stuwwal tot Stuifzand' dia-lezing door de heer G. Gonggrijp na de pauze van de jaarvergadering
7 september	'De Vliegende Brigade' dia-lezing door de heer G. van Ginkel
25 oktober	'Bomen, monumenten in het landschap' dia-lezing door de heer G. de Graaf
13 december	'Houtwallen en bos op de Utrechtse Heuvelrug' dia-lezing door de heer S. Klingen.

De volgende excursies werden georganiseerd:

2 maart	Wintergasten bekijken
9 mei	Dauwtrappen
1 en 8 juni	Particuliere tuinen bezoek
21 september	Fietstocht langs de Grebbelinie
12 oktober	Fietstocht naar de 'Nationale Werkdag in het Landschap'

Naast het organiseren van lezingen en excursies hebben leden van het bestuur diverse van belang geachte vergaderingen, symposia en thema-avonden bezocht w.o.:

- Inspraakmiddag over capaciteitsvergroting van de grondwateronttrekking t.b.v. de drinkwatervoorziening.
- Inspraakavond over het Waterhuishoudingsplan.
- Milieuavond van de Lions; MMN presenteerde zich in samenwerking met 't Stichts Landschapsbeheer met het onderwerp 'Poelen'.
- Symposium 'Natuurontwikkeling in Bosbedrijven'.
- Vergadering met een commissie van het ministerie van Landbouw met als onderwerp: 'Onderzoek om te komen tot natuur-educatie over de Utrechtse Heuvelrug, indien dit een Nationaal Park wordt'.
- Overlegavonden met de Stichtse Milieufederatie o.a. ter voorbereiding van het schrijven van bezwaarschriften.

Verder zijn nog diverse brieven verstuurd naar instanties, w.o.: bezwaarschrift tegen capaciteitsvergroting grondwateronttrekking te Woudenberg.

Het voert te ver om alle verdere contacten met instanties en organisaties te vermelden. Enkele zaken, die in het bijzonder onze aandacht hebben gevraagd, willen wij hieronder gaarne toelichten.

Droststeeg

Bij een van de convocaten was als bijlage toegevoegd het 'Plan Droststeeg'. In deze bijlage werden de inspanningen die Maarn Maarsbergen Natuurlijk zich getroost heeft om te verhinderen dat de Droststeeg bebouwd wordt toegelicht.

In ons vorig verslag maakten wij melding van het feit dat de wethouder voor Ruimtelijke Ordening van onze Gemeente de hulp van MMN heeft ingeroepen bij de aan Gedeputeerde Staten toegezegde herplant ter vervanging van de gekapte bomen in het plan Droststeeg.

Wij hebben onze steun toegezegd en gebruik gemaakt van de deskundigheid van 't Stichts Landschapsbeheer, die veel contacten met de landeigenaren onderhoudt. Dit heeft geleid tot een voorstel een begeleidingscommissie te vormen, waarin naast een ambtenaar der gemeente, vertegenwoordigers van 't Stichts Landschapsbeheer, de boerenorganisaties U.L.G. en C.B.T.B. en onze vereniging zitting hebben.

Op 13 april zal de Raad der Gemeente Maarn een besluit nemen over het geven van een opdracht tot inventarisatie van kleine landschapselementen in het landelijk gebied.

De Kolk

Omdat in oktober 1991 de Kolk machinaal is uitgediept en schoongemaakt heeft Maarn-Maarsbergen Natuurlijk een terughoudend beleid gevoerd op 2 november bij de jaarlijkse schoonmaakactie. Het terrein 'de Kolk' moet namelijk een ruig gebied blijven en geen stadspark worden.

Naast water hebben amfibieën overwinteringsplaatsen nodig. Door de bouw van huizen achter de kerk met de geëgaliseerde grond rondom, is een belangrijke overwinteringsplaats verloren gegaan, hetgeen nadelig is voor de overleving van de kikkers, salamanders en padden.

Wij betreuren het, dat er steeds meer eenden in het gebied komen. Dit wordt veroorzaakt door het voeren van deze dieren. Ook deze ontwikkeling heeft een negatief effect op de overleving van bovengenoemde diersoorten. Eenden, niet de waterhoentjes, eten larven van de amfibieën, bovendien vermesten zij het water door hun uitwerpselen. Het te veel aan brood van het voederen maakt ook het water te voedselrijk.

'De Kolk' is de 'dichts bevolkte' poel van de hele provincie Utrecht, dus van groot belang voor de hele regio. Van hieruit kan onder andere de grote watersalamander zich weer over een groot gebied verspreiden. Vroeger kwam hij voor in de Gelderse Vallei maar nu is hij er al jaren lang verdwenen, door het dichten van (schone) poelen en waterdrinkplaatsen voor het vee. 't Stichts Landschapsbeheer tracht een 'ketting' van poelen in de Gelderse Vallei aan te leggen, om de biotoop van deze dieren te herstellen.

Het zou een regelrechte ramp voor de natuur zijn als 'de Kolk' 'onttakeld' wordt door ondoordacht gedrag. De amfibieën kunnen namelijk vanuit 'de Kolk' daar heen trekken. Wij hopen niet, dat wij de gemeente moeten vragen 'de Kolk' af te sluiten voor het publiek. Laten wij met elkaar dit gebied beschermen.

Zandafgraving

In een onderzoek van de provincie Utrecht naar de gewenste ecologische infrastructuur in de provincie Utrecht is de zandafgraving aangemerkt als kerngebied. Een kerngebied staat geen intensieve recreatie toe. . In een brief aan de 'Stichting Natuur en Milieu' heeft MaarnMaarsbergen Natuurlijk gevraagd hun invloed aan te wenden om het geplande bezoekerscentrum (voor het toekomstig Nationaal Park) niet in de zandafgraving te localiseren. Onze vereniging is gevraagd een afvaardiging te sturen naar een te vormen werkgroep van de Nederlandse Spoorwegen, de gemeente Maarn, de provincie Utrecht en Maarn-Maarsbergen Natuurlijk, die het beleid ten aanzien van de afwerking van dit gebied bepaalt.

Stichting Aarendal

In het voorjaar 1991 heeft de stichting 'Aarendal' een vervolgnota op het reeds gepresenteerde nota 'Toekomstig gebruik boerderijtje Aarendal' nl. de financiële onderbouwing aan het college van B&W en de gemeenteraadsleden aangeboden. In juni 1991 is de eerste Nieuwsbrief aan de bewoners van Maarn en Maarsbergen aangeboden. In juni werd eveneens de Anjercollecte gehouden, een derde gedeelte van de opbrengst komt geheel ten gunste aan de stichting Aarendal. Inmiddels is het bestuur voltallig door het aantreden van de voorzitter de heer H. van der Beld.

In de tweede helft van 1991 is het bestuur gestart met het samenstellen van een brochure met de bedoeling:

- het informeren van de inwoners van Maarn en Maarsbergen;
- het werven van donateurs;
- het zoeken van publiciteit;
- het verkrijgen van materiaal voor sponsorwerving.

In een brief aan de Stichting 'Natuur en Milieu' stelt Maarn-Maarsbergen Natuurlijk voor om het boerderijtje Aarendal als informatiepunt in te richten in het toekomstige Nationale Park.

De Heygraaff

Door de grote voorliefde van bestuurslid de heer C. van Lambalgen voor de waterloop de Heygraaff is dit onderwerp bij Maarn-Maarsbergen Natuurlijk altijd actueel gebleven. Een zoektocht langs diverse provinciale instanties leverde als resultaat op dat 't Stichts Landschapsbeheer het zinvol heeft gevonden om een onderzoek te laten uitvoeren naar de geschiedenis en de loop van de Heygraaff. De opdracht is gegeven aan een afgestudeerde aan de Bosbouwschool te Velp die reeds eerder gelijksoortige studies had verricht, namelijk de heer R. Bus. Eind 1991 heeft hij een voorlopig vooronderzoek gepresenteerd onder de titel: 'De Heygraaff, een vergeten waterloop'. Volgens de samensteller heeft inmiddels ook het waterschap te kennen gegeven geïnteresseerd te zijn. In een speciale vergadering van het bestuur van Maarn-Maarsbergen Natuurlijk en enkele genodigden heeft Roel Bus het onderzoek toegelicht.

Nationaal Park

In de provincie Utrecht zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd om te discussiëren over het oprichten van het Nationaal Park de Utrechtse Heuvelrug. Het bestuur tracht zoveel mogelijk haar mening kenbaar te maken en op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen.

Bezwaar tegen aanvraag uitbreiden vergunningcapaciteit grondwateronttrekking voor wingebied Woudenberg en Soestduinen.

Zowel schriftelijk als mondeling hebben wij bezwaar gemaakt tegen het onttrekken van nog meer grondwater aan de Heuvelrug ten behoeve van de drinkwater voorziening. De verdroging van dit gebied én het gradiëntrijke overgangsgebied naar de Gelderse Vallei heeft nu al zeer ernstige gevolgen voor het voort bestaan van de natuur. Het onttrekken van grondwater voor drinkwater speelt hierin een grote rol. Verminderen van de hoeveelheid is dringend gewenst. Er dienen op zeer korte termijn water-besparende maatregelen genomen te worden, om het drinkwatertekort op te heffen. Het bestuur van Maarn-Maarsbergen Natuurlijk wil zelfs tot de Kroon procederen, om capaciteitsuitbreiding te voorkomen.

Waterhuishoudingsplan

Maarn-Maarsbergen Natuurlijk heeft ook hier haar zorg uitgesproken over de verdroging. Bovendien vraagt zij zich af of het diepgaand onderzoek van oorzaak en gevolg niet teveel tijd gaat vergen, zodat op korte termijn de hoognodige maatregelen uitblijven. Tegen de tijd dat men tot de conclusies komt, kan het al te laat zijn voor passende initiatieven. Verder betwijfelen wij of de waterschappen wel de meest geschikte organen zijn voor het uitvoeren van het waterhuishoudingsplan. Wij vrezen dat de korte termijn economie toch weer voorrang zal krijgen ten opzichte van natuur-, milieu en landschapsbehoud. Wij stellen voor 'wateropslagplaatsen' te realiseren. In het voorjaar wordt namelijk kristalhelder en schoon kwelwater (bij Bunnik in flessen gedaan en verkocht als Sourcy) versneld weggepompt uit de Gelderse Vallei, om daarna des zomers vervuild Rijnwater in te laten tegen de verdroging.

Maart 1992

C. Breedveld-Jol

J. Wiersma-Traag

© Vereniging Maarn-Maarsbergen Natuurlijk 1992